

SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN RİSK BİLDİRİMİ

Önemli Açıklama

Sermaye piyasalarında yapacağınız işlemler sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

Bu amaçla, III-39.1 sayılı “Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ”in 25inci maddesinde öngörüldüğü üzere “Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu”nda yer alan hususlara ek olarak aşağıdaki hususları anlamanız gerekmektedir.

a) Komisyon, Ücret Ve Vergi Tutar/Oranları

İşlemlere ilişkin her türlü komisyon ve ücret oranlarına bu formun ekindeki “Masraf ve Komisyon Tarifesinde” yer verilmiştir. Menkul kıymet gelirlerinin vergilendirilmesine ilişkin detaylı bilgiye ekteki linkten ulaşabilirsiniz.

http://www.burganyatirim.com.tr/i/content/17_1_menkul_kiymet_vergi.pdf

b) İkincil Piyasa

Ortaklık Payları ve Varantlar: Pay senedi ve varantların ikincil piyasası olup Borsa İstanbul’da işlem görmektedir. Pay Senetleri Borsa İstanbul A.Ş.’de Yıldız Pazar, Ana Pazar, Kolektif Yatırım Ürünleri Ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı, Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı, Piyasa Öncesi İşlem Platformu, Gelişen İşletmeler Pazarı ve Yakın İzleme pazarlarında işlem görmekte olup, birincil piyasası olduğu gibi ikincil piyasası da vardır. Varantlar ise Kolektif Yatırım Ürünleri Ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı altında işlem görürler.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri: Yurtiçi vadeli işlem sözleşmelerinin ikincil piyasası bulunmaktadır. Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri, Borsa İstanbul bünyesindeki Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası’nda işlem görmektedir.

Yatırım Fonları: Yatırım fonlarının halka arz (birincil piyasadan) sırasında alabileceğiniz gibi ikincil piyasadan da yatırım fonlarına yatırım yapabilirsiniz. Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu (TEFAS) Takasbank A.Ş. nezdinde kuruludur ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenen fon türleri bu platformdan alınıp satılabilmektedir.

Sabit Getirili Menkul Kıymetler: Sabit Getirili Menkul Kıymetler, Repo-Ters Repo ve Borsa Para Piyasası İşlemleri’nin ikincil piyasası olup, Borsa İstanbul’da işlem görmektedir. Özel Sektör Tahvili ve Finansman Bonoları önceden duyurulan tarihlerde halka arz yolu ile ihraç edilebilir ve halka arz sonrasında da aracı kurumlar vasıtasıyla ikincil piyasada alınıp satılabilir. İkinci el işlemlerinde mevcut Tahvil-Bono işlemlerinde uygulanan kurallar geçerli olacaktır.

c) Risk Profili

Ortaklık Payları ve Varantlar: Pay senedi ve varant işlemleri karşı taraf riski içermekte olup karşı taraf riski sermaye piyasasında alım-satım yapan taraflardan birinin bu işleme ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucu işlemin diğer tarafının zarara uğraması riskidir. Pay senedi ve varant işlemleri piyasadaki fiyat hareketlerine karşı duyarlı olduklarından piyasa riski içermektedir. Pay senedi işlemlerinde zararınız yatırım yaptığınız tutarla sınırlı kalırken varant işlemlerinde kaldıraç içerdiğinden piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda aracı kuruluşa yatırdığınız paranın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız yapacağınız işlemin türüne göre yatırdığınız para tutarını dahi aşabilecektir. Varantların vadesi sınırlı olduğu için varant yatırımcısının beklediği dayanak varlık hareketinin vade içinde gerçekleşmesi gerekir. Ayrıca diğer bütün değişkenler aynı kalsa bile varantlar her geçen gün değerinden bir miktarını kaybeder. Bu kayıp vadeye kalan gün sayısı azaldıkça artarak büyür ve zaman değeri vade sonuna gelindiğinde biter. Varant ve pay senetleri likiditesi yüksek olan sermaye piyasası araçlarıdır. Ancak bu yatırım yapmayı düşündüğünüz pay senedi veya varantın ihraççısına bağlı olarak değişecektir.

Pay Piyasası'nda işlemler elektronik alım satım sistemi aracılığıyla fiyat ve zaman önceliği kuralı baz alınarak "Sürekli İşlem", "Piyasa Yapıcı Sürekli İşlem" ve "Tek Fiyat" yöntemlerinde otomatik olarak gerçekleşmektedir.

"Sürekli İşlem", Borsa İstanbul Pay Piyasası Alım-Satım Sistemi'ne iletilen emirlerin Borsa tarafından belirlenen işlem süreleri boyunca sürekli bir şekilde fiyat ve zaman önceliği kurallarına uygun olarak çeşitli işlem fiyatlarından eşleştirilmesi yöntemidir. Bu yöntemde emir sisteme iletiildiği anda karşı taraftaki (örneğin alış emri giriliyorsa satış tarafı) emirler teker teker karşılaştırılmakta ve fiyat ve zaman önceliğine göre işleme dönüşmektedir. Emirlerin işlem görme sıralamasında ilk önce fiyat, fiyatın aynı olması durumunda zaman önceliğine bakılmaktadır.

"Tek fiyat" yöntemi, belirli bir zaman dilimi boyunca emirlerin eşleştirme yapılmaksızın Pay Piyasası Alım-Satım Sistemi'ne kabul edilip, bu süre sonunda en yüksek miktarda işlemin gerçekleşmesini sağlayan fiyat seviyesinin hesaplandığı, tüm işlemlerin bu fiyat seviyesinden gerçekleştiği işlem yöntemidir. Bu işlem yönteminin uygulandığı menkul kıymetlerde her seansta 2 kez (ilki Açılış Seansı, ikincisi Tek Fiyat Seansı olarak adlandırılan) olmak üzere, günde 4 kez fiyat belirlenir ve belirlenen tek fiyattan işlemler gerçekleştirilir.

"Piyasa Yapıcı Sürekli İşlem", Kolektif Yatırım Ürünleri Ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda işlem gören Borsa Yatırım Fonları, aracı kuruluş varantları, sertifikalar ile halka açık piyasa değeri 10.000.000 TL altındaki menkul kıymet yatırım ortaklıklarında zorunlu olarak uygulanacak işlem yöntemidir. BIST 100 Endeksi hesaplamasına dahil edilen menkul kıymetler daima sürekli müzayede yöntemi ile işlem görür. Gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ile halka açık piyasa değeri 10.000.000 TL ve üzerindeki menkul kıymet yatırım ortaklıklarında sürekli müzayede yöntemi uygulanmaktadır. BIST100 Endeksinde yer alanlar hariç olmak üzere, Kolektif Yatırım Ürünleri Ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda sürekli müzayede yöntemi ile işlem gören menkul kıymetler, piyasa yapıcılık için başvuru olması ve onaylanması halinde piyasa yapıcılık yöntemi ile işlem görebilir.

İmza:

Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri: Türev araçlar çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda aracı kuruluşa yatırdığınız teminatın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız toplam teminatınızı dahi aşabilecektir. Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası veya yetkili diğer borsalar ya da teşkilatlanmış piyasalarında pozisyon almak üzere aracı kuruluş nezdinde açtıracağınız ve teminat yatıracağınız hesabınızdan piyasada alım-satım işleminde bulunacağınız her vadeli işlem (futures) sözleşmesi için en az Borsa'nın belirlediği tutarda bir başlangıç teminatı yatırılması gerekmektedir. Aracı kuruluş tarafından yapılacak teminat tamamlama çağrılarının istenen süre içinde ve şekilde yerine getirilmesi, aksi takdirde hiçbir ihbara gerek duymadan pozisyonun piyasa değerinden, özen borcu çerçevesinde zararına da olsa kapatılmasına razı olunması gerekmektedir. Borsa Yönetim Kurulu, mevzuatta yer alan belli koşulların varlığı halinde, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin vade bitim tarihlerini belirlemeye veya belirlenmiş olan vade bitim tarihlerini değiştirmeye ve pozisyonları tasfiye etmeye yetkilidir.

Bir opsiyon sözleşmesi alırsanız, opsiyonu kullanmadığınız takdirde riskinizi, opsiyon primi ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlamanız mümkündür. Bir opsiyon satarsanız, görece küçük ters bir piyasa hareketinde, opsiyon satmakla elde ettiğiniz prim ödemesini aşabilecek sınırsız potansiyel kayıp riskini üstlenirsiniz. Opsiyonu yerine getirmeniz istendiğinde, bunun üzerinde herhangi bir kontrol yetkiniz yoktur. Dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip deneyimli kişiler opsiyon satmaya teşebbüs etmelidirler. Opsiyonların birçok çeşidi vardır ve kendinizi bir taahhüt altına sokmadan önce, aracı kurumunuzla yatırım ihtiyaçlarınız ve tip sözleşmelere taraf olmanın içerdiği riskler konusunda fikir alışverişinde bulunmalısınız. Piyasanın sıkışık, likiditenin oldukça düşük olduğu, maksimum fiyat hareketinin gerçekleştiği bir ortamda, sistemde piyasa yapıcılığı mevcut ise; piyasa yapıcılarının en geniş banttan kotasyon verdikleri piyasa şartlarında, riski sınırlama imkânı veren "şarta bağlı emirler" ile "strateji emirleri" de dâhil olmak üzere aracı kuruluş vasıtasıyla piyasaya iletilmesi istenilen emrin gerçekleşmeme ihtimali dikkate alınmalıdır. Vadeli işlem sözleşmesinde "spread" (fark veya yayılma) pozisyonu almak normal şartlarda daha az risklidir. Ancak olağanüstü piyasa şartlarında yayılma pozisyonu vadeli işlemler piyasasında doğrudan uzun veya kısa pozisyon almaktan her zaman daha az riskli olmayabilir. Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır. Borsa tarafından, hesap ve firma bazında belirlenen pozisyon limitine ulaşıldığı takdirde pozisyonunuzu kapatmak dışında vereceğiniz emirler piyasada gerçekleşmeyebilecektir. Piyasadaki fiyat hareketleri, almış olduğunuz pozisyon aleyhine geliştiğinde hesabınız Borsa tarafından "riskli" hesap olarak belirlenebilir. Bu durumda Borsaya pasif emir girişi yapılamayabilecektir. Aracı kuruluşun türev piyasalarda yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır. Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım satımına ilişkin olarak aracı kuruluşun yetkili personelince yapılacak teknik ve temel analizden kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.

Yabancı para cinsinden menkul kıymetlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım-satım işlemlerinin

İmza:

zamanında gerçekleşmeyebileceği ve teslimat öngörülen sözleşmelerde fiziksel varlığın teslim edilmeme riskine de maruz kalılabileceği bilinmelidir.

Yatırım Fonları: Fon, halktan katılma payları karşılığında toplanan paralarla, katılma payı sahipleri adına, riskin dağıtılması ilkesi ve inançlı mülkiyet esaslarına göre, portföy işletmek amacıyla kurulan mal varlığıdır. Tasarruf sahipleri, şirketlerden, aracı kuruluşlardan veya menkul kıymet borsalarından pay senedi ve tahvil almak suretiyle tasarruflarını değerlendirebilirler. Ancak menkul kıymetlere yatırım yapmak bilgi ve uzmanlık gerektirmektedir.

Ayrıca bireysel birikimler genelde yeterli büyüklüğe ulaşamadıklarından, bunlarla oluşturulan portföyler de gerekli risk dağılımları yapılamayabilir. Bu risk anapara açısından olabileceği gibi portföyün getirişi açısından da önemli olabilir. Bu nedenle sermaye piyasasında kolektif yatırım kuruluşları olarak adlandırılan yatırım fonları oluşturulmuştur. Riskin Dağıtılması İlkesi sayesinde yatırım fonlarının, bireylerin kendi imkânları ile sağlayamayacakları ölçüde riski dağıtmaları mümkündür. 100 TL'niz olduğunu düşünelim. Siz bu para ile (Borsa'da pay senetlerinin belirli miktarların -lot- altında işlem görememesi nedeniyle) ancak bir kaç pay senedine yatırım yapabilirsiniz ve bu durum sizin riskinizi artırır. Örneğin, pay senedini satın aldığınız iki şirketin mali durumunun bozulması ve pay senetlerinin fiyatlarının düşmesi ihtimali, 25 ayrı şirkete ait pay senedinin fiyatlarının birden düşmesi ihtimalinden çok daha yüksektir. Yatırım fonları ise binlerce kişiden para toplayarak, milyonlarca liralık portföyler oluşturabilir. Bu sayede çok daha fazla sayıda pay senedine ve daha başka yatırım araçlarına, örneğin, tahvil ve bonolara yatırım yaparak, pay senedi fiyatlarındaki herhangi bir düşüş anında bundan en az derecede etkilenme şansına sahip olurlar.

Her farklı türdeki fonun farklı riski vardır. Genel bir kural olarak, yüksek gelir beklentisi, yatırım riski yüksek olan fonlardadır. Yatırım yapmadan önce fonların risk değerlerini dikkate almak ve ilgilendiğiniz fonun amacının ve riskinin sizinkine ne kadar uyup uymadığına karar vermek gerekir. Yatırım fonlarına yapılacak yatırımlarda daha çok geleceğe ilişkin beklentilerle, yatırımcının risk ve vade tercihinin, fonun risk ve vade yapısı ile uyumu dikkate alınmalıdır. Örneğin, yatırımcının önümüzdeki dönem için pay senedi piyasasında yükseliş beklentisi varsa, hisse senedi fonu katılma payı satın alması uygun olacaktır. Faiz oranlarında düşme beklentisi varsa, tahvil ve bono fonu veya para piyasası fonu katılma payı satın alması daha doğru olacaktır.

Sabit Getirili Menkul Kıymetler: Borsa İstanbul Repo-Ters Repo Pazarı organize repo pazarlarından biridir. Pazarın faaliyete geçmesiyle repo işlemleri için düşük riskli ve düşük maliyetli bir ortam oluşmuştur.

Pazar'da, işlemin başlangıç valöründe yeterli miktarda teminat olarak alınan menkul kıymetler, ters repo yapan taraf adına işlemin bitiş valörüne kadar bloke saklamada tutulmaktadır. Bu menkul kıymetlerde piyasa şartlarına göre günlük yeniden değerlendirme yapılmakta ve değer düşüklüğü tespit edilmesi durumunda ek teminat alınmaktadır. Bitiş valöründeki takas işlemleri otomatik olarak gerçekleştirilmektedir. Yukarıda belirtilmiş tüm hizmetler Borsa İstanbul tarafından verilmekte olup, söz konusu menkul kıymetler İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. bünyesinde muhafaza edilmektedir.

İmza:

Sabit Getirili Menkul Kıymetler, Repo-Ters Repo ve Borsa Para Piyasası İşlemlerinde elde edilecek getiri faiz getirisidir ve sermaye piyasası aracını almadan önce ne kadar getiri elde edeceğiniz bellidir. Sabit Getirili Menkul Kıymetler, Repo-Ters Repo ve Borsa Para Piyasası işlemlerinde piyasa riski elde edeceğiniz getirinın fırsat maliyetini etkilemektedir. Bu nedenle Sabit Getirili Menkul Kıymetler, Repo-Ters Repo ve Borsa Para Piyasası işlemleri düşük riskli sermaye piyasası araçlarıdır.

Ancak, Özel Sektör Tahvili ve Finansman Bonolarının Devlet Tahvili ve Hazine Bonosundan farkı ihraççının bir banka veya anonim şirket olması dolayısıyla da bu menkul kıymetler için herhangi bir garantinin söz konusu olmamasıdır. Özel Sektör Tahvil ve Finansman Bonolarına yatırım yapan yatırımcılar ihraççı kuruma (banka veya anonim şirket) borç vermekte, yani ihraççı kurumun riskini almaktadır.

d) Piyasa Yapıcısı ve İhraççı Bilgileri

Ortaklık Payları ve Varantlar: Pay Piyasasında Piyasa Yapıcılık Faaliyetinde Bulunabilecek Üyeler ile Piyasa Yapıcılı Sürekli Müzayede Yöntemiyle İşlem Gören Menkul Kıymetler Listesine Borsa İstanbul'un web sayfasından ulaşabilirsiniz. (<http://www.borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/piyasalar/pay-piyasasi/piyasa-yapicilik>)

Pay senetlerinin ihraççıları hakkındaki bilgiye Kamuyu Aydınlatma Platformu'nun <http://www.kap.gov.tr/sirketler/islem-goren-sirketler/tum-sirketler.aspx> adresinden ulaşabilirsiniz.

Pay piyasası varantları ile ilgili ihraççı bilgilerine Borsa İstanbul'un (<http://www.borsaistanbul.com/sirketler/islem-goren-sirketler/pay-piyasasi-varant-sertifika-bilgileri>) adresinden ulaşabilirsiniz.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri: Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören vadeli işlem sözleşmeleri için piyasa yapıcılığı sistemi uygulanmakta olup, piyasa yapıcı üyelerin listesine <http://borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/piyasalar/vadeli-islem-ve-opsiyon-piyasasi/piyasa-yapicilik> adresinden ulaşabilirsiniz.

Yatırım Fonları: Yatırım fonlarında piyasa yapıcılık sistemi uygulanmamaktadır. Yatırım yapmayı düşündüğünüz fonun ihraççı bilgisine fonun içtüzük veya izahnamesinden ulaşabilirsiniz. Yatırım fonlarının içtüzük ve izahnamelerine <http://www.kap.gov.tr/yatirim-fonlari/faal-yatirim-fonlari.aspx> adresinden ulaşabilirsiniz.

Sabit Getirili Menkul Kıymetler: Borçlanma araçları piyasasında devlet iç borçlanma senetleri ve özel sektör borçlanma araçlarında piyasa yapıcılığı sistemi uygulanmakta olup, yetkili kuruluşların listesine <http://borsaistanbul.com/docs/default-source/piyasalar/piyasa-yapicilar.pdf?sfvrsn=2> adresinden ulaşabilirsiniz.

Diğer borçlanma araçlarında ve repo-ters repo işlemlerinde piyasa yapıcılığı sistemi uygulanmamaktadır.

Borçlanma araçlarının ihraççıları hakkındaki bilgiye <http://www.kap.gov.tr/default.aspx> adresinden ulaşabilirsiniz.

e) Risk Takibi

Ortaklık Payları ve Varantlar: Pay senedi ve varantlara ilişkin risk takibi anlık olarak müşteri detayında yapılmaktadır.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri: Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören vadeli işlem sözleşmelerinin piyasa riski yönetimi Takasbank tarafından yapılır. Piyasada gerçekleştirilen işlemler için portföy bazında teminatlandırma yöntemi uygulanır. Portföy bazında teminat hesaplamasına esas teşkil edecek parametreler Takasbank tarafından belirlenir ve duyurulur. Takasbank, portföy bazında teminatlandırma işlemlerinde Standard Portfolio Analysis of Risk (SPAN) algoritmasını kullanır. Risk yönetimi, emir öncesi risk yönetimi ve teminatlandırma yöntemine ilişkin olarak Takasbank Merkezi Karşı Taraf Mevzuatı hükümleri uygulanır. Sizin riskinizde kurumumuz tarafından anlık olarak izlenecektir.

Yatırım Fonları: Yatırım fonuna yatırım yapıldığında da risk alınmaktadır ve genel bir kural olarak, yüksek gelir beklentisi, yatırım riski yüksek olan fonlardadır. Fonların aldığı risk değeri 1'den 7'e kadar sıralanmakta ve risk değeri 7 olan fon en yüksek risk değerine sahip demektir. Yatırım yaptığınız fonun performansını ve getiri bilgisini fonların sürekli bilgilendirme formlarından takip edebilirsiniz.

Sabit Getirili Menkul Kıymetler: Sabit Getirili Menkul Kıymetler, Repo-Ters Repo ve Borsa Para Piyasası işlemlerine ilişkin risk takibi anlık olarak müşteri detayında yapılmaktadır.

Sermaye piyasası işlemleri risk bildirim formu, müşteriyi genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, sermaye piyasası araçlarının alım satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarruflarınızı bu tip yatırımlara yönlendirmeden önce dikkatli bir şekilde araştırma yapmalısınız.

MÜŞTERİ

İşbu risk bildirim formunda yer alan hususları okuduğumu, anladığımı ve bu formun bir örneğinin tarafıma teslim edildiğini beyan ve kabul ederim.

ADI SOYADI/UNVANI:

TARİH :

İMZA :